

16142

(SZUCHOVSKY Gyula)

EMLÉKSOROK

ALGÖVER ANDOR

25 ÉVES LELKÉSZI JUBILEUMÁRA

„ALGÖVER-TANITVÁNYOK“ KIADÁSA

16142

L
2007

A mai vigasztalan nehéz napokban, valamikor elképzelni sem tudott küzdelmes évek után, hálás szeretettel gondolnak most régi tanítványaid Reád, legkedvesebb tanítómesterükre és jobban érezzük ma, mint valaha, a keserűségnek, megaláztatásnak, reménytelenségnek eme sötét éveiben, csupán a Te általad belénk oltott jó Istenünk iránti szeretet és hit, ezeréves magyar hazánk mindent fölülmuló önfeláldozó szeretete s magyar fajunkhoz való törhetetlen ragaszkodás adnak nekünk erőt arra, hogy küzdelmes utunkon egyenesen es felemelt fejjel járjunk.

Dr. Vályi Lajos.

ORSZÁGOS
EVANGÉLIKUS
KÖNYVTÉR

Ha az emberileg elérhető erkölcsi tökéletesség magaslatára nem törekszünk, ha önéletünkkel nem tudjuk példáját adni akár a legékesebb alakba is öntött elméleteinknek, olyanokká válunk a gondjainkra bizott ifjuság előtt, mint az ut pora. Leráznak bennünket! De lehelljük az első pillanatban hidegnek látszó elméleteinkbe a nemesen tútó élet példájának melegét, ifjaink emlékezete jeltelen sirunkat is felkeresi. Szellemükben a mi szellemünk él tovább! A. A.

Csak a nagyon közel álló barátai, hivei és tanítványai vettek tudomást arról, hogy *Algöver Andor*, a munka és szeretet embere, 25 esztendő s lelkészi jubileumát ünnepelte f. é. okt. hó 31-én az Üllői-uti istentiszteleti helyiségben. Tanítványai erre az alkalomra művészi izléssel, virágokkal diszitették fel a templomot, hogy ezzel is tanujelét adják a jubiláns iránt való igaz hűségüknek és megtántorithatatlan ragaszkodásuknak.*

Algöver Andor immár 25 esztendőt töltött el a munkában, a nappalokat tanítványai között, az éjszakákat íróasztala mellett. Hogy ez a nagy munka mennyire volt egyházépítő, ilyenkor látja meg az ember, amikor a tanítványok nem kimelik a pénzt és fáradságot s az ország különböző, távolabb eső részéből is összejönnek, hogy egy kézfogás melegségével, tekintetük fényével, ajkuk mosolyával kifejezzék halájukat és köszönetüket a régi jó *Algöver bácsi* sok-sok törődéséért. 25 esztendőn át a szere-

* Az istentiszteleti kezdő imádságot buzgóságos lélekkel a jubiláns volt eperjesi kedves professzora: dr. Szilávik Mátyás, a magyarságáért sok megpróbáltatáson átment theol. tanár mondotta. A záró imádságot pedig *Szuchovszky Gyula* budapesti vallástanár. Az ünnepély keretében *Chotvács Jenő*, jelenlegi tanítványnak kiosztatott az „*Algöver alapítvány*“ kamata, melyet nevezett élvezett először. *Dr. Vályi.*

tetet prédikálta, egyben — a legteljesebb odaadással — cselekedte is. A régi időben ellátta könyvekkel szegényebb tanítványait, a még szegényebbeket meg-meghívta asztalához, sőt pénzzel is segítette. És mégis... félreértve legszőbb szándékait, tervei megvalósításában sokszor elgáncsolták. A kitűzött cél mellett azonban — a gáncsvetések dacára is — kitarzott, legfeljebb türelmesen várt alkalmasabb időre s akkor felemelkedett s ismét kezdte előlről a munkát, jó hangulatban, mintha semmi sem történt volna.

Az előző hiábavaló küzdelmeket ilyenkor még csak meg sem említette, hanem haladt előbbre a maga útján. És valóban is, van valami cselekvéseiben, írásaiban, tanítási modorában, hangjának ízében, hiveivel, tanítványaival való érintkezésében, gyakorlati lelkeszi munkájában, lépésének a tempójában és minden ténykedésében is, valami különlegesség, ami *Algöver* Andort karakterisztikusan elütővé teszi ugy a lelkészek, mint általában az emberek között.

Mint ember — igazi lutheránus. Vannak elvei, vannak meggyőződései, melyekből egy csipetnyit sem enged — semmi körülmények között sem. Az idő mindig ugyanaz, csak az emberek változnak meggyőződéseikben — szokta mondogatni.

Amikor kora tavasztól késő őszi, sőt télen is, járom vele a budai hegyeket és el-elbeszélgetünk hangos szóval a napi problémákról, egyházunk, társadalmi életünk bajairól és kicseréljük jóratörékvő gondolatainkat, amikor beszél hazánk sorsáról, egyházunk jövődjéről — önmagáról megfeledkezve, különben csendes természetéből kivetközve, szenvedélyes hangon mindig magasabban, hatalmas gestusokkal, öntudatlanul is Petőfit látom magam előtt. És valóban is: gondolkozásának a mélysége, kifejezéseinek tömörsége, hangjának hordozása, arcának dudora, orrának

hajlása, szemének biztos tekintete is mind-mind a költőre, Petőfire emlékeztet!

Algóver Andor is az a csodálatraméltó egyéniség, aki egyedül és kizárólagosan csak önmagából teremti elő nagyságához a fényt és meleget. Nem vágyakozik ő sem a magas hatalom elismerésére, hogy az tettekrekesztséget fokozná, sem a nyugodt megélhetés kényelmére, hogy az egyéni kedvteléseit kielégíthetné. De nem szorul rá, s el nem is fogadja az alacsony szánakozók alamizsnáját sem. Ezen természetéből folyik, hogy nem szereti a zuglódókat és a panaszkodókat. Ha azonban komolyan kell segíteni, utolsó falatját, egyetlen ruháját is készséggel odaadja, bármelyik embertársának is. Istentől nyert ez a különleges erő teszi őt felejthetlenné sok ezer tanítványa előtt és kedvelten közismertté az ő kedves Józsefvárosában.

Ez a gerinces jellemvonás nagyon fontos, hogy meg legyen minden pedagógusban, de különösképpen is fontos, hogy meglegyen a hitéletre nevelőnél. E tulajdonságok híján nagyon hamar meglátszik a hibás és helytelen utakon haladó vallástanítás.

Az iskola a fejlődő emberkében gyarapítja a különböző ismereteket, a tudományból épít benne nagy házat; a szellem megformálása, a jellem megacélosodása már a lelkész munkája volna. Tehát nagyon fontos, hogy a tanítvány milyen lelkületű apostol hittanórájára jár. Kit is lát ő maga előtt? Egyházi és nemzeti szempontból kimondhatatlanul fontos, hogy Egyéniséget lásson maga előtt és ne rabszolgát, avagy existenciájáért mindenre kész lakájt. Nagyon fontos, milyen a vallástanár jelleme, milyen annak a lelki ruházata? Vajjon méltó-e a követésre? A tanítvány életében, minden cselekedetében mestere munkája folytatódik. Gondolnak-e ezen igazságra a szülők mellett a nevelők is? Hogy az ő munkájuktól függ hazánk és egyházunk egész az öneláldozásig készséges megszeretése?

Gondolnak-e szülők és nevelők arra, ha ők közönyösek evangélikus Sionunk és magyar nemzetünk sok-sok baja iránt, az utánuk következő nemzedék még közönyösebb lesz?! A harmadik-negyedik nemzedék pedig már csak mosolyogni fog „egyház“, „haza“, előttük elavult fogalmakon. . . Nagyon szükséges és fontos tehát, hogy a vallás-tanár személyében, főképpen pedig cselekedeteiben olyan legyen, hogy lássa benne tanítványa a Krisztus ügyének élő tagját s ébresszen fel benne Istenért odaadást, édes magyar hazánkért lelkesedést, embertársaink helyzetének jobbitásáért fáradhatatlan munkakedvet.

Algöver Andor éber vigyázó! Mindezt nagyon jól tudja és gyakorolja is!

Mint vallás-tanár tanítványait a zsolttáriró igazi lelkesedésével lelkesíti a nemes munkára és az apostol fáradhatatlanságával megtesz érdekükben mindent, hogy őket a köznapiaságból felemelje és képesekké tegye nagy célok kitűzésére és azok végrehajtására.

Aki *Algöver* Andort nemcsak úgy futólag, hanem igazán ismeri, igazat fog adni *Halászy* László egyház-felügyelőnek, aki úgy jellemezte őt jubileumi istentiszteletén, hogy amidőn gyermekei *Algöver* óráiról hazamentek, az áhítat és felemelkedettség jeleit mutatták még órák múltán is; hogy „Isten és emberek előtti kedvesség“ jegyében nőttek fel, abban igen nagy érdeme van *Algöver* Andornak is!

Gyakorlati munkatere 25 esztendőn át a Józsefváros volt. Ő nevelte az ev. gyermekeket s látogatta a szülőket. Szülőt és tanítványt együttesen buzdított a jóra és nemesre! Bizony nagy érdeme van neki abban, hogy egyházvezetőink legtöbbszörre a Józsefvárosból kerülnek ki, hogy evangélikus intézményeink is itt telepednek meg. Ismeri a Józsefvárosiakat, azok is ismerik őt. Tanácsadásért szegény és gazdag, özvegy és árva sokszor felkeresi s mivel a hivatalos idő nincsen táblára kitéve, sokszor a kései nyugalom óráiban is. . .

Tanítványai, ismerősei lelkeszi funkcióit szeretik igénybe venni. A vigasztalásra szorulókat is megszokta látogatni.

Hogy minden ténykedésében milyen őszinte, nagyon kifejezően mutatja 1921-ben a Rókus-kórházban történt esete, amit ott még most is emlegetnek. Egy kollegája, különben jelentéktelen operációval került oda. Már négy napja nem birt vagy nem akart egy kortyot sem lenyelni. S ennek következtében nagyon rosszul nézett ki, úgy hogy hozzátartozói is komolyan gondoltak halálára. Már-már a professzor is más eszközökhöz akart nyulni, de amikor Algöver megjelent s ráütött zsebére ezt mondva: itt a halotti prédikációd, amit feletted elfogok mondani! — nem volt szükség orvosi beavatkozásra, mert a beteg hamarosan új erőre kapott.

Ilyen határozottan őszinte mindennemű munkájában; nevelői eljárásában is. Rossz tanítványait meg is szokta büntetni. Algöver bácsi „pásztorbot“-ja — mondta egyik idősebb tanítványa — „mindig ott látszódott az előadásán, akit azzal megvert közülünk, az jóvá változott. Volt valami varázsa, bizonyosan mézbe volt bemártva!“

1873. szept. 18-án Podluzsányban (Hont-m.) született, ahol atyja mérnök volt. Édesanyja Pongrácz Mária, jelen évben ünnepelte 70 éves jubileumát. Középiskoláit Aszódon, Besztercebányán, Pozsonyban. Késmárkon és Rimaszombaton végezte. Teológiai tanulmányait Eperjesen és a rostocki egyetemen végezte, melyet a budapesti bölcsészeti karon folytatott komoly tanulmányokkal tetéztet be. Innen került a boldogemlékü Horváth Sándor mellé segédlelkésznek; 1900-ban lett vallástanár s azóta járja a VIII. kerületet, ahol nincs iskola, melyben az azóta eltelt idő alatt ne tanított volna. 1906-ban szerezte meg a magyarországi ev. lelkész legmagasabb képesítését, történelemszakkból a theol. tanári oklevelet.

Személyéről soh'sem beszél, munkáiról is csak a közelállók tudnak.* Pedig tele van az íróasztalának minden fiókja nagyszabású tudományos és szépirodalmi dolgokkal. „Jézus életén“ tíz éve dolgozik, felhasználva ezalatt az idő alatt a hozzáférhető összes forrásmunkákat. — Az „Ifjú évek“ nagyszerűen szerkesztett ifjusági folyóiratot hat évig szerkesztette. Vannak szindarabjai, melyekből többet tanítványaival elő is adatott. Magyar remekeket fordított németre, nem hogy nevének maradandóságot szerezzen, hanem mert akadt Némethonban olyan, aki magyar költőt vagy írórt nem ismert s csupán ennek a meggyőzésére lefordította egy alkalommal a teljes „Ocskay brigadéros“-t. Vannak gyönyörűsépen kidolgozott Gobelin-képei, melyek készítésére a nagy vakációt szokta felhasználni. Algöverről különben sokat lehetne beszélni, tanítványai beszélnek is egész életükön át. Itt még csak annyit: szereti a turisztikát és a sakkot. Más szórakozása nincs. E kettő művelésére tanítványait is buzgósággal buzdítja.

* * *

Kedves Andor Bátyám! Ne fájjon, hogy a 25 esztendő fordulójánál, a határkőnél, tanítványaid által rendezett ünnepélyeden csak egyedül láttál pályatársaid közül. Nem magyarázom, hogy mi tartotta távol őket... Legyen elég azok helyett is az én szeretetem és ragaszkodó hűeidnek, meg hűséges tanítványaidnak nagy-nagy szeretete. Ők elkísértek életednek minden útjára szent lelkesedéssel... Csak tovább, tovább a profétálással, építeni közöttük Istennek országát, erősíteni őket elődeink szent igaza mellett való hűséges megmaradásban! Szétválhatnak utjaink más-más mezőre, de az a szeretet, amely ott körülvett, többé el nem szakad soha...

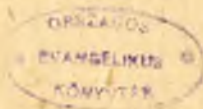
* * *

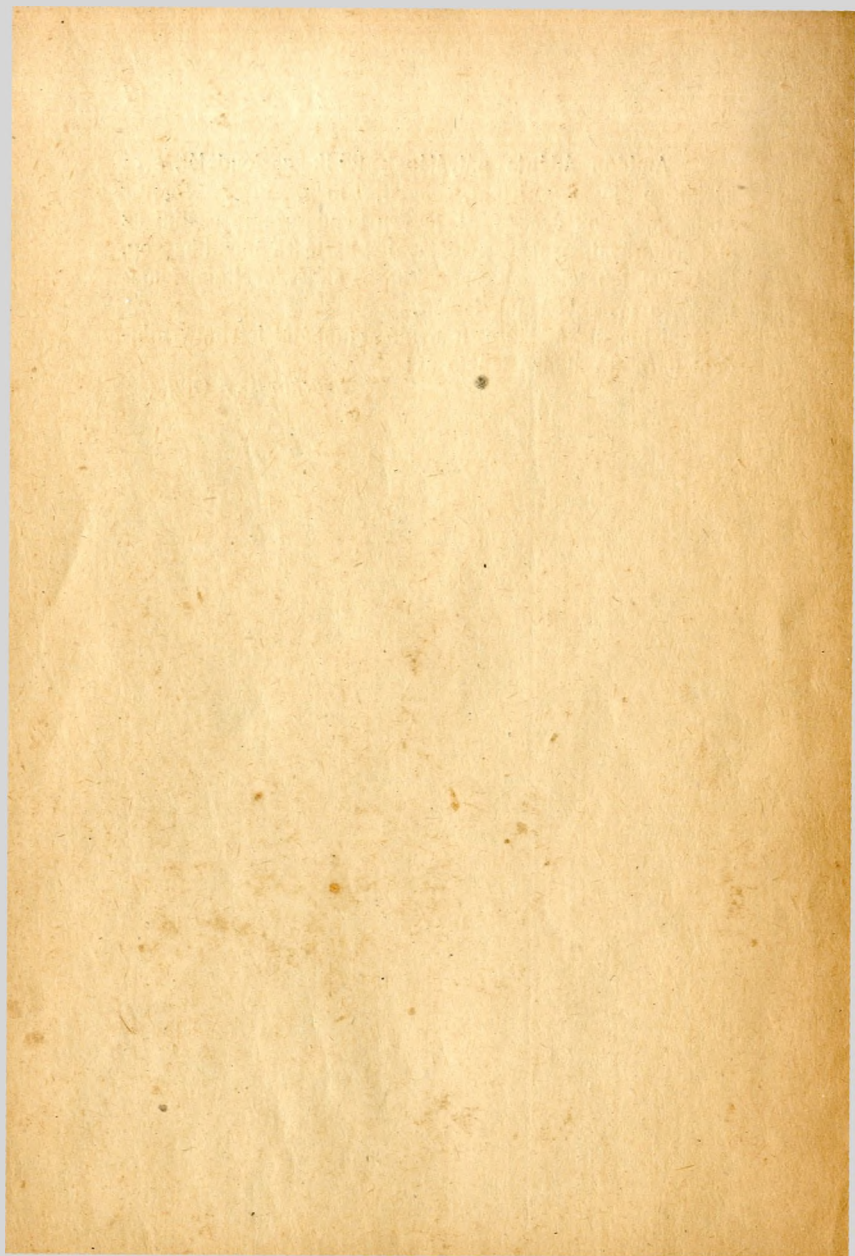
* E néhány adatot is titokban a nagytisztelétű asszonytól tudtuk meg.

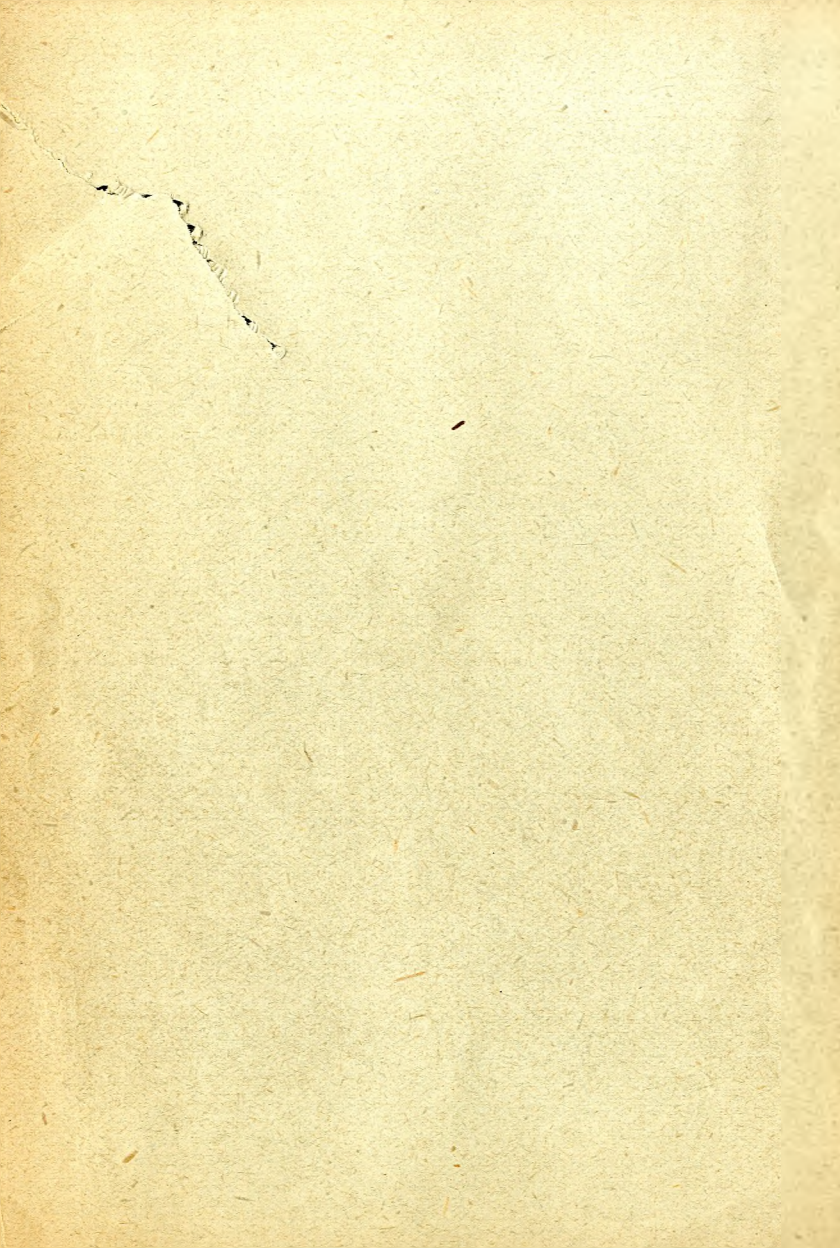
Amidőn átlépte pályájának 25-ik esztendejét, arra kérjük a jóságos Istent, engedje meg, hogy *Algöver* Andor még sok évcken át legyen képes szembeszállni az élet viharával, nemes példájával kitartásra buzdithasson, tudásával, tehetségével gazdagíthassa az Evangéliumi ismeretekben ev. egyházunk tagjait.

Isten dicsőítésére irányuló munkáját Istennek mindent kárpótló áldása lengje át!

Szuchovszky Gyula.

72.11
172

57209